

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Επιτροπή Ανάπτυξης

2012/2002(INI)

15.3.2012

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με πρόγραμμα δράσης για αλλαγή: το μέλλον της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ
(2012/2002(INI))

Επιτροπή Ανάπτυξης

Εισηγητής: Charles Goerens

PR_INI

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	7

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με πρόγραμμα δράσης για αλλαγή: το μέλλον της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ
(2012/2002(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 13ης Οκτωβρίου 2011 με τίτλο «Αύξηση του αντίκτυπου της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ: ένα πρόγραμμα δράσης για αλλαγή» (COM(2011)0637 – SEC(2011)1172 – SEC(2011)1173),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 13ης Οκτωβρίου 2011 με τίτλο «Η μελλοντική προσέγγιση για τη δημοσιονομική στήριξη της ΕΕ στις τρίτες χώρες» (COM(2011)0638),
- έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνεργομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη» της 20ής Δεκεμβρίου 2005¹,
- έχοντας υπόψη τη «διακήρυξη των Παρισίων, της 2ας Μαρτίου 2005, σχετικά με την αποτελεσματικότητα της βοήθειας: αυτοδιάθεση, εναρμόνιση, ευθυγράμμιση, αποτελέσματα και αμοιβαία ευθύνη»²,
- έχοντας υπόψη το «πρόγραμμα δράσης της Άκκρα» της 4ης Σεπτεμβρίου 2008³,
- έχοντας υπόψη τη «σύμπραξη του Μπουσάν για αποτελεσματική αναπτυξιακή συνεργασία» της 1ης Δεκεμβρίου 11⁴,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Φεβρουαρίου 2007 με τίτλο «Κώδικας δεοντολογίας της ΕΕ για τον καταμερισμό της εργασίας στην αναπτυξιακή πολιτική» (COM(2007)0072),
- έχοντας υπόψη όλες τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η διεθνής κοινότητα στον τομέα της ανάπτυξης και συνεργασίας στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και άλλων αρμοδίων διεθνών οργανισμών, τις οποίες έχουν υπογράψει η Ένωση και τα κράτη μέλη,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Ιουνίου 2011 σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας: διδάγματα και μελλοντικές προοπτικές⁵, – έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2011 σχετικά με την αύξηση του αντίκτυπου της

¹ ΕΕ C 46 της 24.2.2006, σ. 1.

² <http://www.oecd.org/dataoecd/53/38/34579826.pdf>

³ <http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/IMG/pdf/FINAL-AAA-in-French.pdf>

⁴ Τελική δήλωση του τέταρτου φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, Μπουσάν, Δημοκρατία της Κορέας, 29 Νοεμβρίου – 1 Δεκεμβρίου 2011.

⁵ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2011)0261.

- αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ¹,
  - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2011 σχετικά με το μέλλον της δημοσιονομικής στήριξης της ΕΕ προς τις αναπτυσσόμενες χώρες²,
  - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της 16ης Φεβρουαρίου 2012 της Επιτροπής των Περιφερειών³,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ανάπτυξης (Α7-0000/2012),
- A. εκτιμώντας ότι, σύμφωνα με τη συνθήκη της Λισαβόνας, η μείωση της φτώχειας και, εν καιρώ, η εξάλειψή της αποτελούν τον κύριο στόχο της αναπτυξιακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- B. εκτιμώντας ότι αποτελεί κεκτημένο η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη, που υπογράφηκε από την Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Γ. εκτιμώντας ότι το πρόγραμμα δράσης για αλλαγή θα πρέπει να ανταποκριθεί σε έναν κόσμο που έχει αλλάξει εντελώς και όπου η απόκλιση μεταξύ πλούσιων και φτωχών σε όλες τις χώρες εξακολουθεί να μεγαλώνει, και ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες·
- Δ. εκτιμώντας ότι στην ανακοίνωση της Επιτροπής, τα δικαιώματα του ανθρώπου και η χρηστή διακυβέρνηση παραμένουν απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη, γεγονός που δεν αποκλείει την αναζήτηση του πλέον κατάλληλου ρυθμού για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται κάθε χώρα·
- E. εκτιμώντας ότι, σύμφωνα με τη συνθήκη της Λισαβόνας, η εφαρμογή της πολιτικής ανάπτυξης πρέπει να χαρακτηρίζεται από συνοχή και τα μέτρα που προορίζονται για την ενθάρρυνση της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να αποσκοπούν, κατά πρώτον, στην καταπολέμηση της φτώχειας και του αποκλεισμού·
1. εκτιμά ότι το πρόγραμμα δράσης για αλλαγή καινοτομεί, δίνοντας προτεραιότητα, μεταξύ άλλων, στην παροχή δημοσιονομικής στήριξης, στον συνδυασμό επιχορηγήσεων και δανείων, καθώς και στην προώθηση του ιδιωτικού τομέα· εκτιμά ότι η χρήση αυτών των μηχανισμών πρέπει να συμβάλλει, κατά πρώτον, στην απαλλαγή των πολιτών των αναπτυσσόμενων χωρών από την έσχατη φτώχεια και εξάρτηση·
  2. σημειώνει την πρόθεση της Επιτροπής να προωθήσει μια «βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς για την ανθρώπινη ανάπτυξη», αλλά υπογραμμίζει ότι, από πλευράς ανάπτυξης, ο μοναδικός στόχος αυτού του νέου μέσου δεν μπορεί να είναι άλλος από την οικονομική και κοινωνική πρόοδο υπέρ των πλέον απόρων·
  3. επιβεβαιώνει, μέσα σε αυτά τα πλαίσια, τη δέσμευση υπέρ της κοινωνικής ένταξης, καθώς και την απόφαση χορήγησης του 20% τουλάχιστον της βοήθειας της Ένωσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, όπως ορίζονται από τα Ηνωμένα Έθνη στους αναπτυξιακούς

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2011)0320.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2011)0317.

³ Έγγραφο CIVEX-V-025, που εγκρίθηκε κατά την 94η σύνοδο ολομέλειας, 15 και 16 Φεβρουαρίου 2012.

στόχους της χιλιετίας (ΑΣΧ).

4. καλεί το Συμβούλιο να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στα πλαίσια του διοργανικού διαλόγου με την Επιτροπή και το Κοινοβούλιο και στο πνεύμα της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη,
5. σημειώνει ότι η Επιτροπή τοποθετεί τη φτώχεια στο επίκεντρο της νέας της πολιτικής για τη «διαφοροποίηση»: διαπιστώνει, ωστόσο, ότι το 70% των ατόμων με εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας ζει σε χώρες μέσου εισοδήματος και, κατά συνέπεια, εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι φτωχοί, στις χώρες αυτές, εξακολουθούν να μην επωφελούνται από την οικονομική ανάπτυξη·
6. θεωρεί απαραίτητο οι χώρες μέσου εισοδήματος να διαθέτουν ολοένα και μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους σε κοινωνικούς σκοπούς, επιτρέποντας έτσι στην Ευρωπαϊκή Ένωση να μειώσει σταδιακά τα αναπτυξιακά προγράμματά της που βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη·
7. κατά συνέπεια, ζητεί από την Επιτροπή να διαπραγματευτεί με τις χώρες μέσου εισοδήματος έναν χάρτη πορείας για την προοδευτική μείωση της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (ΕΑΒ)·
8. θεωρεί απαραίτητη την πραγματοποίηση μιας διεθνούς διάσκεψης με τη συμμετοχή των χωρών BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα) που θα αφορά, αφενός, τη μελλοντική χρηματοδότηση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας (ΑΣΧ) και, αφετέρου, την προώθηση τριγωνικών συνεργασιών στις οποίες θα συμμετέχουν μια χορηγός χώρα του Βορρά, μια αναδύομενη χώρα και μια αναπτυσσόμενη χώρα·
9. υποστηρίζει τη βούληση της Επιτροπής να παράσχει δημοσιονομική στήριξη σε εταίρο εφόσον ο τελευταίος δεσμευτεί, στα πλαίσια πολιτικού διαλόγου, να αναπροσαρμόσει τις δημοσιονομικές προτεραιότητές του στους αναπτυξιακούς στόχους των βασικών κοινωνικών τομέων·
10. εκτιμά ότι οι συνθήκες που διέπουν τη χρήση της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (ΕΑΒ) γενικότερα και της δημοσιονομικής στήριξης ειδικότερα, πρέπει να συμβαδίζουν με έναν δημοκρατικό έλεγχο των προϋπολογισμών από τα κοινοβούλια, τους οργανισμούς δημοσιονομικού ελέγχου και την κοινωνία των πολιτών στις χώρες εταίρους·
11. θεωρεί ότι η Ένωση πρέπει να αναλάβει πλήρως την ευθύνη που της αναλογεί ως ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής βοήθειας στον κόσμο, καθώς και να αξιοποιήσει και να χρησιμοποιήσει καλύτερα το πολιτικό δυναμικό της και να ενισχύσει την ηγεσία της σε διεθνές επίπεδο όσον αφορά τα ζητήματα ανάπτυξης χρησιμοποιώντας κατά τρόπο συγκεκριμένο την αρμοδιότητα που της παρέχει το άρθρο 210 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να αναλαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία με σκοπό την προώθηση του συντονισμού των πολιτικών στον τομέα αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης και των κρατών μελών, καθώς και της συνδιαλλαγής σχετικά με τα αναπτυξιακά τους προγράμματα·
12. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το πρόγραμμα δράσης για αλλαγή τείνει να μετατρέψει το κεκτημένο που εξέφραζε τη συνοχή των αναπτυξιακών πολιτικών σε

αναζήτηση κοινών συμφερόντων της Ένωσης και των εταίρων της·

13. υπενθυμίζει ότι μια ενεργή κοινωνία των πολιτών είναι ο καλύτερος εγγυητής, τόσο στον Βορρά όσο και στον Νότο, μιας χρηστής δημοκρατικής διακυβέρνησης, της ανάληψης ευθυνών από τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και μιας καλύτερης ικανότητας κατανομής των καρπών της οικονομικής ανάπτυξης·
14. επιθυμεί το πρόγραμμα δράσης για αλλαγή να προσδιορίσει τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών ως σημαντικών και ανεξάρτητων φορέων, όχι μόνο υπέρ της εκτέλεσης αναπτυξιακών προγραμμάτων ή έργων, αλλά και ως βασικών φορέων στη διαδικασία επεξεργασίας αναπτυξιακών πολιτικών·
15. απαιτεί κάθε υποστήριξη στον ιδιωτικό τομέα, που αναλαμβάνει η ΕΑΒ, είτε είναι υπό μορφή δωρεάς είτε συνδυάζεται με δάνεια, να εντάσσεται στο πλαίσιο εθνικών σχεδίων ή/και στρατηγικών των χωρών εταίρων και να επικεντρώνει τα ποσά που εκχωρούνται κατά αυτόν τον τρόπο στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την αξιοπρεπή εργασία, την βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και την ανάπτυξη ποιοτικών δημόσιων υπηρεσιών υπέρ του πληθυσμού·
16. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ, καθώς και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η αναπτυξιακή πολιτική σε σχέση με τις δυναμικές αλλαγής

Ήδη από την έγκριση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας το 2000, επισημάνθηκαν σημαντικές αλλαγές, που είχαν ήδη γίνει αντιληπτές την εποχή εκείνη.

Στο οικονομικό επίπεδο, η εντυπωσιακή ανάπτυξη που σημείωσε η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία τείνουν να μετακινήσουν το οικονομικό κέντρο βαρύτητας από τις χώρες με ώριμη οικονομία στις αναδύμενες χώρες. *Παρά την εντυπωσιακή οικονομική τους μεγέθυνση, η φτώχεια παραμένει ακόμη ανεξέλεγκτη στις εν λόγω χώρες.* Η *παγκοσμιοποίηση*, ενισχυμένη από ένα πιο απελευθερωμένο παγκόσμιο εμπόριο και έχοντας καταστεί εντυπωσιακή πηγή δημιουργίας πλούτου, δημιουργεί στην πραγματικότητα αυτό το εξαιρετικά περίεργο φαινόμενο: μειώνει, αφενός, τις ανισότητες μεταξύ των κρατών και, αφετέρου τις αυξάνει στο εσωτερικό όλων των χωρών, εκβιομηχανισμένων ή μη.

Σε δημογραφικό επίπεδο, εάν επιμηκύνουμε τις καμπύλες ανάπτυξης, ο πλανήτης μας, από τα 6 με 7 δισεκ. ανθρώπων στα οποία ανήλθε μέσα σε λιγότερο από 10 χρόνια, θα υπερβεί τα 9 δισεκατομμύρια το 2030, παρά την τάση για δημογραφική επιβράδυνση στα *κράτη με πληθυσμό δισεκατομμυρίων ανθρώπων*. Αυτή η αύξηση του πληθυσμού καταργεί ένα σημαντικό μέρος της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας τους.

Τα σύνορα έχουν ασφαλώς γίνει πιο διαπερατά για τα προϊόντα, αλλά τείνουν να γίνουν αδιάβατα για τους ανθρώπους που προέρχονται από αναπτυσσόμενες χώρες και επιθυμούν να μεταβούν στις εκβιομηχανισμένες χώρες.

Όσον αφορά την *αφρικανική ήπειρο*, διαπιστώνεται μια πραγματική επιθυμία για αλλαγή στο σύνολό της. Αυτό δείχνουν κυρίως τα μεγάλα θεσμικά έργα που δρομολογήθηκαν από την Αφρικανική Ένωση, τόσο σε επίπεδο ηπείρου όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Αυτές οι ενδοαφρικανικές συνεργασίες, που αντλούν ευρέως έμπνευση από το μοντέλο της ευρωπαϊκής οικοδόμησης, αποσκοπούν να οργανώσουν την ανταπόκριση στις προκλήσεις που αφορούν την ασφάλεια, την οικονομία και την πολιτική σε περιφερειακή κλίμακα. Όσον αφορά τις χώρες της υποσαχάριας Αφρικής, σε αυξανόμενο αριθμό κρατών διεξάγονται ελεύθερες εκλογές και γίνεται αποδεκτή η αρχή της πολιτικής εναλλαγής. Βεβαίως η *αστάθεια των βασικών τιμών* των τροφίμων καθίσταται παράγοντας αστάθειας για ολόκληρες κοινωνίες, πρέπει όμως να σημειωθούν και οι πραγματικές πρόοδοι που έχουν σημειωθεί στο ζήτημα της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη. Ωστόσο, η πραγματοποίηση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας για το 2015 παραμένει ουτοπία.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής

Στην ομιλία του σχετικά με «*Ένα πρόγραμμα δράσης για αλλαγή*», ο Επίτροπος Piebalgs ανακοίνωσε σημαντικές αλλαγές σε επίπεδο ευρωπαϊκής προσέγγισης στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας, χωρίς ωστόσο να εγκαταλειφθούν οι πρακτικές, οι προσεγγίσεις και οι αρχές που απέδειξαν την αξία τους στο παρελθόν. Πρέπει να επικροτείται ιδιαίτερα το

γεγονός ότι η Επιτροπή παραμένει προσηλωμένη στο κεκτημένο που αντιπροσωπεύει η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη.

Μέσω της ανακοίνωσης «*Πρόγραμμα δράσης για αλλαγή*», η Επιτροπή επιδιώκει να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην *ποιότητα* της βοήθειας. Εξάλλου, η Επιτροπή εκτιμά ότι επιβάλλεται μεγαλύτερη επιλεκτικότητα στο επίπεδο της επιλογής των χωρών εταίρων. Κάτι τέτοιο θα έχει ως αποτέλεσμα την εν καιρώ διαγραφή ορισμένων αναδυόμενων χωρών από τον κατάλογο δικαιούχων ευρωπαϊκής επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (EAB), δεδομένου ότι το πρόβλημά τους δεν θα είναι πλέον η δημιουργία πλούτου, αλλά η κατανομή του πλούτου.

Μέσω του «*Προγράμματος δράσης για αλλαγή*», η ΕΕ, που συνιστά τον μεγαλύτερο χορηγό, επιδιώκει να γίνει και ο καλύτερος. Για τον σκοπό αυτό, ο Επίτροπος Piebalgs επισημαίνει τρεις τομείς στους οποίους η ΕΕ θα πρέπει να αριστεύσει: η διακυβέρνηση, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη και η ανάπτυξη συστημάτων κοινωνικής προστασίας στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τέλος, η Επιτροπή επιδιώκει να προτείνει περισσότερο *κοινό προγραμματισμό* με άλλους δανειστές.

Προτάσεις

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εγκρίνοντας την έκθεση «*σχετικά με την αύξηση του αντικτύπου της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ*» του Filip Kaczmarek, εκφράστηκε ήδη κατά τρόπο πολύ λεπτομερή σχετικά με ορισμένα ζητήματα της μελλοντικής συνεργασίας της ΕΕ με τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η παρούσα έκθεση αποσκοπεί κυρίως να εστιάσει πιο συγκεκριμένα τη συζήτηση σε ορισμένα ζητήματα προτεραιότητας που είναι απαραίτητα για την επιτυχία της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ.

1) Αξιώπιστα στοιχεία: απαίτηση ειλικρίνειας

Τα κονδύλια που παρέχονται για την καταπολέμηση της φτώχειας είναι επιλέξιμα σε σχέση με την EAB. Αντίθετα, δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για άλλους σκοπούς.

Αυτό σημαίνει ότι ένα δάνειο που χορηγήθηκε σε μια αναπτυσσόμενη χώρα, το οποίο δεν εξοφλήθηκε και ακυρώθηκε από τη χορηγό χώρα, δεν θα πρέπει να εξομοιώνεται με την EAB παρά μόνο εάν μια εκ των υστέρων αξιολόγηση είναι σε θέση να επιβεβαιώσει ότι το εν λόγω δάνειο βοήθησε στη μείωση της φτώχειας. Η σύγχρονη πρακτική έγκειται, ωστόσο, στην τεχνητή διόγκωση των στατιστικών στοιχείων που σχετίζονται με την EAB και, κατά συνέπεια, οδηγεί σε μια εσφαλμένη εκτίμηση μιας χορηγού χώρας όσον αφορά την πραγματική της ικανότητα για χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

2) Ναι στην ανάπτυξη μεγέθυνση χωρίς αποκλεισμούς, αλλά...

Η ίδια απαίτηση ειλικρίνειας μας καλεί να αναφέρουμε τα χρηματοδοτικά κίνητρα για την υποστήριξη της μεγέθυνσης χωρίς αποκλεισμούς. Το «*Πρόγραμμα δράσης για αλλαγή*»

δικαίως επιμένει στον ρόλο της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες ως δυναμική κινητήρια δύναμη κοινωνικής προόδου. Ωστόσο, ορισμένοι εκφράζουν φόβους μήπως τα μέσα που προορίζονται, κατά περίπτωση, για την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς εξυπηρετήσουν άλλους σκοπούς εκτός της καταπολέμησης της φτώχειας. Λόγω του κινδύνου αυτού, μπορεί να είναι συνετό να προβλεφθούν *προστατευτικά μέσα*. Πρώτα απ' όλα, κάθε έργο που αφιερώνει σημαντικά μέσα στην ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς θα πρέπει να γίνεται αντικείμενο αξιολόγησης που σκοπόν θα έχει να μας ενημερώνει σχετικά με τον πραγματικό αντίκτυπό του όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας. Όταν πρόκειται για αναπτυσσόμενες χώρες, οι πλέον φτωχοί βρίσκουν, οι περισσότεροι, τα μέσα διαβίωσής τους. Η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς δεν μπορεί έτσι σε καμία περίπτωση να μην λαμβάνει υπόψη την *άτυπη οικονομία*.

3) Η ΕΕ: τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της

Επίσης, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους *νέους παράγοντες* – κυρίως την Κίνα και την Ινδία – σε σχέση με τον αντίκτυπό τους στην κατάσταση των φτωχών στις χώρες του Νότου. Καθώς η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ και των κρατών μελών αποτελεί εφεξής αντικείμενο πολλαπλών ελέγχων και αξιολογήσεων, θα είμαστε τελικά σε θέση να αξιολογήσουμε καλύτερα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των διαφόρων εταιρικών σχέσεων, σε περίπτωση που η δράση αναδυόμενων χωρών θα αποτελούσε επίσης αντικείμενο κριτικής εξέτασης.

4) Σκέψεις σχετικά με τη γεννητικότητα

Ακόμη ένα πρόβλημα: τα *εξαιρετικά υψηλά ποσοστά γεννητικότητας* στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ο Νίγηρας, με ετήσιο ποσοστό αύξησης του πληθυσμού του 3,3%, έχει ανάγκη από ένα πολύ υψηλό ποσοστό οικονομικής ανάπτυξης, δεδομένου ότι το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ δεν θα μπορεί να περιορίσει τη φτώχεια παρά μόνο με ανάπτυξη μεγαλύτερη από το ποσοστό αυτό. Ωστόσο, ο έλεγχος των γεννήσεων παραμένει ευαίσθητο ζήτημα. Τα μέσα οικογενειακού προγραμματισμού που πρέπει να εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, θα πρέπει λοιπόν να συνδυάζονται με ορισμένες προφυλάξεις που σέβονται την αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και τα ατομικά δικαιώματα κάθε πολίτη. Αντιμετωπίζοντας με κάθε σύνεση το πρόβλημα της γεννητικότητας, οι λύσεις πρέπει να αναζητηθούν στον διάλογο με τους φορείς που έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία, τεχνογνωσία και διπλωματική συμπεριφορά, όπως μεταξύ άλλων το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Πληθυσμό (UNFPA).

5) Για μια ανεξάρτητη στρατηγική μελέτη

Για όλους αυτούς τους λόγους, η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως ο μεγαλύτερος χορηγός, αναλαμβάνει πολύ συγκεκριμένη ευθύνη στη διεθνή κοινότητα δανειστών. Η ΕΕ είναι εκείνη που θα πρέπει να αφήσει το αποτύπωμά της και να εφαρμόσει τη μέθοδό της στη συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες όλης της διεθνούς κοινότητας. Εκφράζοντας την επιθυμία της να είναι όχι μόνο ο μεγαλύτερος αλλά και ο καλύτερος αναπτυξιακός φορέας, η ΕΕ θα πρέπει επίσης να αποκτήσει τα μέσα για την εκπλήρωση των φιλοδοξιών της. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να περιβάλλεται από τους καλύτερους συμβούλους για την προσέγγιση της κατάστασης επί τόπου, καθώς και μια δυνατότητα στρατηγικής μελέτης. Εν συντομία, ο εισηγητής σας εκτιμά ότι δεν μπορούμε πλέον να αποφύγουμε τη δημιουργία μιας *ανεξάρτητης ομάδας μελέτης*, που θα εργάζεται για όλους τους φορείς της αναπτυξιακής

βοήθειας αλλά θα υπάγεται —μόνο διοικητικά— στην Επιτροπή. Το έργο αυτής της ομάδας μελέτης θα είναι να παρέχει μια προστιθέμενη αξία σε σχέση με όλους τους αντίστοιχους οργανισμούς, που υπάρχουν εφεξής στα κράτη μέλη της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, η αποστολή μιας τέτοιας ομάδας μελέτης θα είναι να αναπτύσσει αδιάκοπα την ικανότητα ανάλυσης και παροχής συμβουλών των αναπτυξιακών φορέων προκειμένου να παράσχει την προστιθέμενη αξία που θα μπορούσε να αποδώσει μια καλά συντονισμένη πολιτική σε επίπεδο ΕΕ.

6) Τελειοποιήσιμο θεσμικό σύστημα

Κάθε προσαρμογή απαιτεί χρόνο και ένα νέο σημείο πολιτικής ισορροπίας που, ωστόσο, απέχει ακόμη από το να επιτευχθεί. Οι επιταγές της συνοχής, της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας της συνεργασίας απαιτούν από κάθε φορέα, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, απόλυτη δέσμευση, ευρεία προοπτική και κατάλληλες μεθόδους εργασίας. Ένα εκ των δύο νομοθετικών οργάνων της ΕΕ, το Συμβούλιο, που αντιπροσωπεύει τα κράτη μέλη, αναλαμβάνει επιπλέον να διευκολύνει την αναζήτηση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των εθνικών πολιτικών και της Επιτροπής. Δεδομένου ότι άνω του 80% της ΕΑΒ της ΕΕ εμπίπτει ακόμη, όσον αφορά την εφαρμογή της, στην άμεση ευθύνη μόνο των κρατών μελών, ένας καλός συντονισμός του συνόλου των συνεισφορών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της Επιτροπής, εξακολουθεί να είναι προβληματικός λαμβάνοντας υπόψη την απουσία μεγαλύτερης συμμετοχής των κρατών μελών στην ευρωπαϊκή αναπτυξιακή πολιτική.

Το 2005, η Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όρισαν τα θεμελιώδη στοιχεία της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη. Οτιδήποτε απομακρύνει την ευρωπαϊκή αναπτυξιακή συνεργασία από αυτό το κεκτημένο πρέπει να παρακολουθείται με προσοχή. Οι ικανότητες ανάλυσης και υποβολής προτάσεων της ΕΕ υπέρ αυτής της πολιτικής δέχονται συνεχώς προκλήσεις από τις προσπάθειες απόκλισης της αναπτυξιακής δράσης της ΕΕ από τον πρωταρχικό στόχο της που είναι η καταπολέμηση της φτώχειας. Ο πόλος ανάπτυξης της ΕΕ (Επιτροπή, Συμβούλιο και ΕΚ) πρέπει να μπορεί να είναι σε θέση να ανατρέψει αυτές τις προσπάθειες, ιδίως από τότε που δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης.

Ενσωμάτωση για ορισμένες, εποπτεία για κάποιες άλλες, η ένταξη των υπηρεσιών ανάπτυξης της Επιτροπής στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης —ακόμη υπό εξέλιξη, σύμφωνα με τις δηλώσεις της Λαίδης Ashton— δεν είναι ανώδυνη. Ο εισηγητής σας εκτιμά ότι πρέπει να επαγρυπνούμε όσο εκφράζονται επιθυμίες από άλλα τμήματα της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ. Μέσα σε ένα ελεύθερο, ειλικρινή και ανοιχτό διάλογο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να είναι σε θέση να αποκαλύπτει, σε πρώιμο στάδιο, κάθε κίνδυνο παρέκκλισης στον τομέα αυτό. Με ρυθμό μιας ετήσιας συνάντησης της Επιτροπής Ανάπτυξης του ΕΚ με την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής, απέχουμε πολύ από κάτι τέτοιο. Εάν δεν υπάρχουν λόγοι να αμφισβητηθεί η αξιοπιστία των εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, που είναι παρόντες και ενεργοί σε όλες τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ανάπτυξης, η πραγματική πολιτική διάσταση του διαλόγου μεταξύ της εν λόγω υπηρεσίας και του ΕΚ δίνεται μόνο με την παρουσία στην εν λόγω επιτροπή της Ύπατης Εκπρόσωπου η οποία, πρέπει να υπενθυμίσουμε, δεν κάνει κατάχρηση του δικαιώματος αυτού της παρουσίας της.

Όσον αφορά τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου, αυτό που τις κάνει να διαφέρουν ακόμη από τις συνεδριάσεις της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων (EMA), είναι η παρουσία 3 ή 4 υπουργών αρμόδιων για την ανάπτυξη, οι οποίοι μεταβαίνουν στις Βρυξέλλες για τις εν λόγω

συνεδριάσεις, οι οποίες δεν διαρκούν συνήθως πάνω από τρεις ώρες. Οι απουσίες άνω των είκοσι υπουργών στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου κατά μέσο όρο πλησιάζουν τον μηδενικό βαθμό πολιτικής δέσμευσης.

Δεν έχει κανένα νόημα να συγκαλύπτουμε τις διαρθρωτικές αδυναμίες της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για την αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ αλλά, απεναντίας, είναι σημαντικό να επιλυθεί το ζήτημα προκειμένου να έχει η Ευρώπη την ικανότητα να ενεργεί, σύμφωνα με τη φιλοδοξία της να αποτελεί τόσο τον μεγαλύτερο όσο και τον καλύτερο χορηγό.